

INSERTIUNI:

se plătesc cu prețuri foarte reduse.

Manuscrisurile sunt a se adresa redacției și acelea nu se înapoiază.

Epistole nefrancate nu se primesc.

ACTIVITĂȚEA

ABONAMENT:
Pe an 6 col. pe 1/2 an 3 col.
Pentru plugari—țărani pe an 4 coroane.
Pentru România și străinătate:
Pe an 16 franci.
Un număr costă 12 bani

EDITOR, PROPRIETAR ȘI ȘEF-REDACTOR:

DR. AUREL MUNTEAN

Apăre în fiecare Joi.

REDACTOR RESPONSABIL:

LAURIAN BERCIAN

Progresul.

Progresul fiecărei națiuni se manifestează în procesul ei de producție. Din ce un popor se ridică pe scara civilizației mai în sus, din ce acest proces devine mai intens. Cele mai însemnate produse ale acestui proces sunt: *sucreșcența infantilă, înmulțirea capitalurilor, producția ideilor.*

Dacă aplicăm această lege din economia politică asupra vieții concrete a Ardealului, am ajunge la următorul rezultat, mai mult aproximativ decât calculat prin statistice minuțioase care ne lipsesc: întâiu, *sucreșcența infantilă.* Noi Românii avem o putere genetică indiscutabilă. Excedentul nașterilor e un argument a sănătății naționale. În puține state europene se produc copii mai mulți decât la națiunea noastră, o dovadă că avem o construcție fizică intactă, sânge, nervi, oase, în cea mai bună ordine și funcțiune. Vecin cu Sasul steril, țeranul român nu s'a molipsit în pornirile lui naturale și a urmat drumul indicat de cătră natură. Să ai sute de ani nu astfel de vecini și să rămâi intangibil de decadența lui reproductivă, e o demonstrațiune vehementă în favorul tăriei fiziologice a poporului românesc.

Pe cât ne bucură belșugul de nașteri, pe atâta ne resignează marea mortalitate a copiilor. Prin casele noastre țărănești care sunt binecuvântate de copii, ține moartea un bogat seceriș. Cimitirele, mai ales la sate sunt pavate cu morminte de prunci. O primăvară de muguri morți.

Care sunt cauzele al acestei mortalități excesive? În marele complex de motive, e sărăcia și starea socială desolantă a țărânilor, doi vampiri canibali, cari își cer an de an depositul lor de victime fragede. Fără să intrăm mai departe în detaliul acestei ponderoase probleme, ajungem la următorul fapt: Forța genetică a națiunii române e un fapt netăgăduit, o garanție pentru rezistența și capacitatea noastră națională, dar' dacă ne punem pe punctul de vedere a stării sociale a poporului, atunci trebuie să spunem, ca mortalitatea exagerată reduce și amenință aceste facultăți eminente care sunt indispensabile pentru ori-ce mergere înainte. Progresul consistă în dobândiri crescătoare, dar nu în perderi.

Se trecem la al doilea punct, înmulțirea capitalurilor. Aici nu înțelegem numai depuneri de parale ori suma economiilor parțiale, ci plasări de capitaluri în întreprinderi industriale, întemeieri moderne de meșteșuguri, tehnica nouă în agricultură, extinderea comerțului și tot restul de muncă înrudit, întrucât stă în reprocitate directă cu mișcarea banului. Dacă am judeca cestia capitalurilor după sumedenia băncilor noastre tinere, atunci ar trebui să ne spăriem de atâta noroc. Dar' nu e totul aur ce scilipește. Bănci multe pot să fie și simptomul maladiv unui degres capitalist. O singură influență favorabilă a băncilor rămâne nestrămutată: *aceasta e mobilizarea mercantila care au așezat-o în corpul vieții noastre greoaie.* Pe de altă parte însă au dat spor la o creștere a datoriei țărănești care nu mai stă în raport armonios cu gradul culturii lui economice. De băncile noastre se poate aceeași zice ce

a vorbit ministrul de agricultură Stoiljan în parlamentul român în Aprilie 1892 în cestia »Creditului agricol«: »Sunt contra acestui proiect, *pentru-că nu stimulează clasa țărănească la economii, nici nu-i dă ocaziune de a-și face educațiunea economică;* în fine pentru-că o să lucrăm în pierdere, organizând »usura« în paguba săteanului și în folosul unor funcționari gras plătiți«.

Avem prea puțin material istoric la discreție pentru a grăbi o părere neintemeiată asupra băncilor noastre. Atâta se poate afirma însă acum, că fundamentul lor e țărânilor, și când această cliență robustă va ajunge odată împovărată de-o insuportabilă sarcină de datorii, atunci, cliența aceasta deschilibrată, va trage și băncile într-o stare de miserie.

Suma sumarum: Bănci multe, nu e identic cu capital mult. Expresia capitalului abundent se arată într-o înflorire industrială, în mărirea comerțului. Din toate aceste aparițiuni noi putem să remarcăm numai un fragment și minimal început, o palidă mijire de inițiativă. E lumina slabă a soarelui care stă încă adânc sub orizont. Avem și producem de-ocamdată puțin capital.

Punctul trei, al articolului nostru e: producția intelectuală, ori recoltele ideilor.

Ideile încă sunt capitaluri. O idee fericită e de multe-ori mai valoroasă decât aurul. Un popor sărac dar' cu calități mentale dezvoltate, e superior unui popor bogat, care din lipsa de mișcare intelectuală se ramolește și stagnează. Noi Românii nu am avut până acum ideile noastre proprii. Stocul spiritual moștenit dela părinții nos-

tri a fost neînsemnat și învechit. Nu am ereditat un creier cu dispozițiunile înalte ca generațiunile mai deștepte și mai culte a popoarelor apusene. Am fost prea săraci să dăm mult dela noi, până de prezent am înmagazinat și colectat din câștigurile culturilor străine superioare. Ba mai mult, de multe-ori am adoptat idei bune, dar' aruncate în mediul nostru social au avut un efect stricacios, contrar probelor date în patria lor. Rămăși de mult timp îndărăt, și cotropiți în mod neașteptat de curentul timpului nou, ne-am pierdut busola, am rătăcit, și adese am adăugat la neclaritatea afacerilor și confesiunea spiritului. Vieța publică ne ilustrează afirmarea aceasta. Jurnaliștii cari știu să învîrtească pana în mână dar' nici o idee în cap, confecționează până azi un spirit deplorabil. Politicianii instabili trec dela mămăliga rezistenței pasive, la parodia exercițiului activist, după cum ai trece de pe un trotuar pe altul. Ivățătorii și preoții țin societatea, într'un status quo ruginit, ei cari ar trebui să fie centre de forțe și de mișcare...

Vedem, că ideile noastre sunt un paijenieș slab și sburător, ele lipsesc de multe-ori cu totul, ori sunt în mod prea azardos și inconsequent practicate. Dacă am fi insistat mai dârz, să punem ca basă vieții noastre un desemn de rețele intelectuale, o familie de idei pricepute și sistematice, edificarea existenței românești s'ar bucura de mai mult bine și mai mult eclat.

Din lipsa de idei am rămas cios-virțiți și nesolidari, tocmai într'o perioadă unde solidaritate, atât politică, cât și economică și socială ni-s'a impus ca o basă de operațiune indispensabilă.

FOIȘOARA

FEMEEA ȘI TIGRUL

Din limba Engleză după F. R. Stockton.

Cu ocaziunea ultimei mele călătorii în India nordică, am ajuns în stăpânirea unui foarte vechiu manuscris. Este un fragment scris în limba sanscrită și care, încât putui înțelege, trebuie să facă parte dintr'o lucrare însemnată, astăzi pierdută, și destinată a comemora acțiunile de strălucire ale unui ilustru monarch a cărui identitate nu i-am putut-o stabili.

Acest monarch domnea peste un popor cu civilizațiune deja veche, cu moravuri rafinate și poleite; dar' puterea-i absolută îi stricase adânc inima. În toate afacerile regalului dovedea o purtare de un barbar stupid și numai atunci arăta spirit când era vorba să inventeze o nouă tortură sau să făurească un nou mijloc de petrecere funebre și crudelă. Bogata sa fantazie născocia atunci minuni.

În aceasta ordine de invențiuni, era într'adevăr, un cap de operă *arena judițoasă,*

construită din îngrijirea sa pe piața cea mare a capitalei sale.

Când un proces încurcat și complicat se pertracta înaintea tribunalelor, regele îi urmărea desbaterile cu atențiune.

Și sentința adusă în sfârșit nu mai puțin să i-se fi părut suspectă, sau mai bine zis, să-i fi displicut, fără milă o casa:

»Convoacă poporul la arenă, ordona el atunci cu un aer voios, marelui vizir și adă la cunoștința jurilor că trebuie să amâne executarea sentinței ce au pronunțat«.

Marele vizir să pleca și eșea. Și în ziua următoare, deci de dimineață, poporul în toată liniștea ocupa arenele. Apoi venea regele să asiste la spectaclu. Urmat de soțiile și consilierii sei, îngrădit de o căprărie împetrită de lingușitori și muzicanți, sgomot se instala în logea deschisă ce îi era rezervată. La un semn al seu, trompetele și surlele încetau de a suna și o tăcere sărbătorească plana. La un nou semn, un gardian se apropia de o colivie construită sub boltitura logei regale. Gardianul o deschidea și acuzatul principal al procesului care s'a pertractat își părăsia închisoarea și înainta până spre centrul arenei. În fața sa se aflau două uși în toate asemenea. Acuzatul trebuia să deschiză una din ele, după voia sa, pe cea din dreapta sau din stânga...

Atunci din ușa pe care acuzatul o deschidea era ușa unei colivii, unde era închis de cinci zile, turbat de furie și foame, se repezea tigrul cel mai crudel ce a fost cu puțință să se procure. Dintr'o săritură, tigrul își doborâ victima sa cu o voluptate sinistă și își mânca prada tremurătoare, în vreme ce mulțimea isbucnea în aplause. Clopotele orașului sunau vesele și vestitorii publici percurgeau capitala strigând cât îi lua gura: »Dreptate s'a făcut! Dreptate s'a făcut!«

Sau din contră în loc de sălbatică tragedie, era o idilă, un himen.

Căci dacă acuzatul deschidea cealaltă ușa, atunci pe ea nu eșea un tigrul furios, ci o fermecătoare fată tinere. Frumseța ei naturală era mărită prin strălucirea nenumăratelor juvaie și prin petri prețioase de tot felul cu care fusese provăzută din ordinul monarchului. Tinere fată era îmbrăcată în haină de mireasă și cununia ei cu acuzatul se celebra imediat, pe locul arenei.

Uu preot eșea din escorta regală, muzicanții executau un marș vesel, un buchet de fete tinere năvăleau în circ cântând și jucând. Și acuzatul binecuvânta soartea care îi conduse atât de fericit alegerea sa. Tot excotață de roiul dansator al tinerelor fete, tinere păreche ajungea la superba locuință,

care din munificența regelui îi era pusă la dispoziție.

Un lucru mai însemnat că tigrul și tinere fată nu ocupau invariabil aceeași colivie. În presara pedepsei, regele designa totdeauna colivia în care avea să fie fata și în care fiara sălbatică.

Regele își făcea petrecere săgădăind și excitând prin grilajul de fier tigrul rupt de foame și nu simțea bucurie mai mare decât să-l facă să răcnească și să sară. În cât privea tinere fată, care trebuia să figureze la încercare, grija ei o încredința soției sale favorite. Ea nu păreasa ocolul respectat al seraiului decât când se ducea însoțită de regescul ei tutor, la cei dintăiu neguțători ai capitalei însărcinați cu confecționarea trusoului ei.

Acest rege avea dela soția sa favorită o fată pe care o adora. Prințesa Mahrane era frumoasă ca ruptă din soare, tinere, înfocată, fantastică și veselă. În oarba sa gingășie, monarchul îi permitea fetei sale până și cele mai bizare fantasii. I-se întempla că nopți întregi se gândea asupra mijloacelor ca mult iubitei sale fete să-i poată procura o nouă plăcere.

Multă vreme prințesa Mahrane era mulțumită cu cadourile ce le primea dela

Suntem la sfârșit. Din cele spuse, observăm, că procesul nostru productiv, e încă un început de mișcare neorganizată, departe de norocul unui rezultat satisfăcător. Avem nașteri multe, dar' o mortalitate mare, ridicăm multe bănci dar' capitalurile noastre dorm încă și așteaptă sosirea unei culturi economice superioare care să le emancipeze, avem un contingent crescător de inteligență, dar' nu suntem încă oamennii ideilor și sistemelor. Câmpul activității publice e din toate părțile deschis. El așteaptă o armată nouă de misionari cari prin o muncă mai sistematică și mai resistentă să prindă parcelă după parcelă în cercul unei ere noi de muncă.

Traian Mihailu.

Din viața noastră națională și culturală.

— Presa noastră. —

III.

După mulți secolii de urgie și lupte desperade, poporul român intră în veacul al 19-lea, în veacul numit al libertății popoarelor. Încă tot tolerați pe strămoșeasca noastră moșie, lipsiți de școale, lipsiți chiar și de dreptul de a cerceta școale străine, lăsați în toată privința la discrețiunea stăpânilor noștri, puține popoare au putut avea o soartă mai amară ca noi. Și cu toate aceste printre mărcinii ce acopereau lanurile și luncile, primăvara vieții popoului nostru venea să-i trezească speranțe, să-i facă se apară câte-o viorea modeste. Lupta pentru desrobirea popoarelor, pentru recăstigarea drepturilor omului, începută în Franța și continuată apoi cu mai puțină violență în Prusia și alte state, află răsădit și la noi.

Pentru oprimarea ori-cărei tendință spre libertate s'au introduseră censure, patente, tribunale martiale și tot felul de mijloace încâtușătoare.

Presa ca singurul mijloc, care avea să aducă pe cei suprimați la conștiința drepturilor lor, era păzită și urmărită ca un făcător de rele.

În astfel de împrejurări pe orizontul popoului românesc apare în Brașov »Gazeta de Transilvania«.

Răsfoind prin colecțiunea »Gazetei«, începând cu anul 1837 când a fost întemiată de nemuritorul George Bariț aproape în fiecare număr aflăm, cum

intemeietorul ziaristicii noastre se adresează în cuvinte călduroase către poporul român și-l face atent la o împrejurare sau alta. Având la inimă soarta popoului român, George Bariț n'a căutat să se impună nimănui prin articoli de reclamă; n'a scos broșuri după Bedeckeri — despre călătoriile sale pe bani scumpi ai națiunii; nu și-a impus cu forța nimănui fleacurile de romanele cum a făcut dl Russu Șirianul; nici nu a tras în noroiu tot ce avem mai distins în viața noastră românească cum a făcut și face »Tribuna Popoului« alias »Tribuna« aradandă și »Libertatea« părintelui Moșă, administratorul pușculițelor cu bani dela casine.

Intreaga colecțiune a »Gazetei« nu vom da de nici un loc, unde bărbaiții noștri de valoare pe acel timp să fie calumniați și înegriți ca pe conta lor să se poată scoate la lumină tristele figuri de cari băjbăe redacțiile unor ziare de azi.

Obiectivitatea, iubirea de adevăr, simțul de onoare în legătură cu interesul cel mai viu pentru soarta popoului român, și abnegațiunea a fost busola conducătoare în toată activitatea ziaristică a marelui român.

Cuvântul foaii condusă de un astfel de bărbat a exercitat o putere mare asupra cetitorilor, cari în cele scrise aflau expresiunea dorințelor și convingerilor lor. Fără deciziuni de conferențe naționale obligatoare pentru toți, poporul român era una, solidar, urmărind unul și același scop statorit de fruntașii și recunoscuți și stimați de toți. Astfel »Gazeta« sub înțeleapta și conștientioasă conducere a decanului presei române, a lăsat o brasă luminoasă în viața presei române. Da »Gazeta« era un organ al opiniei publice românești, fiindcă în conducătorul ei s'au intrupaseră aspirațiile popoului român sau mai bine zis Bariț era sufletul popoului său.

Oare pe timpul său nu s'au făcut stăruitoare demersuri ca Românii să se declare de învoiți cu »Unirea Transilvaniei« care în dieta ce s'a ținut mai târziu în Cluj s'a decretat în mod forțat? Bariț departe de gândul unei vieți tihnite, departe de pofta de a-și mări averea și a banchetui la mese cu pronunțării noștri dușmani cum s'au distins frații noștri dela Arad, a protestat cu tărie în coloanele foaii sale contra atacurilor îndreptate la viața popoului său.

Caracter de tăria granitului, Bariț a muncit o viață întreagă ca ziarist și istoriograf murind aproape în sărăcie. Și aici se ivește ironia sorții în toată

nuditatea ei! Scriitorășii de astăzi, — cei crescuți în școala fraseologistului dela Arad — cari cu haină binișor încheiată acoper serăcia ideilor și cari trăesc numai pentru aparențele înșelătoare cu forța își impun prin cafenele și pe la colțurile stradelor frecventate de lume scrierile lor de nici o valoare. Pretinsul scriitor face și colporteur și nu te slăbește din dragostea literară până nu-ți stoaree prețul unei »Mori din Vale« a unei »Dușmării« a unei »Călătorii (cu banii« »Tribunei« la Paris, Londra etc.» Și publicul nepuținând să scape altfel de acești scriitori moderni îi scoate coroana și i-o dă. Istoria Ardealului, valorosul op alui Bariț chiar și cu preț redus abia s'a putut vinde în câteva sute de exemplare. De ce? Bariț a fost scriitor de valoare, el nu s'a dus ca dl Rusu Șirianu prin adunări și pe la ședințele sinodale și congresuale cu teancul cu cărți subsuare să le impună cu forța publicului român.

Chiar și numai aceasta este o notă caracteristică între caracterul unui și altui ziarist și scriitor. Multe trăsături caracteristice am putea aduce spre a arăta deosebirea dintre adeverații muncitori ai popoului român, cum a fost Bariț și cei de azi, dar am comite un act de profanare a memoriei lui Bariț cercând a-i pune în asemănare. Cu un cuvânt »Gazeta« lui Bariț a fost o adevărată sentință și apărătoare a popoului român.

Ceea-ce a fost sub Bariț n'a încetat de a fi sub Iacob Murășan, demn urmaș în lupta cu condeii pentru apărarea drepturilor popoului nostru și sub actualul director al »Gazetei Transilvaniei« Dr. Aurel Murășan. Ne-ar trebui cu mult mai mult spaț decât restrinsele coloane ale acestei foi voind să remarcăm chiar și numai momentele principale ce s'au petrecut în viața popoului nostru și la cari »Gaz. Trans.« sub actualul ei conducător a luat parte vie luptând cu energie și neabătându-se un singur moment dela calea principală statorită de predecesorii săi.

Cum aceasta n'o putem face credem de bine a ne opri la un moment accentuat în »Gaz. Trans.«, moment care a lăsat urme adânci în viața noastră națională. E vorba de asternerea Memorandului la locul prea înalt.

»Gazeta« contra părerii comitetului injghebat prin presiune, a militat pentru amânare. Aceasta amânare a fost convingerea și a distinsului nostru politician Dr. A. Mocsonyi. Comitetul neținând cont de nimic și de nimeni a aruncat mregea în mare, și după-cum cu toții știm, în loc se scoată pește

cu petrele prețioase a scos bălaurul, cu limbile de foc. Trece peste proces, peste întemnițări și ne oprim la constatarea adevărului că din suferințele temniței a isvorit un rău și mai mare, obștesc: neînțelegerea între fruntași, care și-a avut drept urmare — spargerea solidarității și nașterea fătului monstru, propagator de scisiune pe toate terenele: a »Tribunei Popoului« dela Arad.

Cu apariția acestei foi simbriașe ziaristica noastră intră în o altă fasă. Înainte de a intra însă în aprețirea acestei foi de contrabandă vom mai arăta în câteva cuvinte rostul celorlalte foi: a »Albinei«, »Federațiunii«, »Orientului Latin«, a »Tribunei« din Sibiu și a »Dreptății«.

— n.

VOCI DIN PUBLIC

ALEGEREA DE DEPUTAT DIN NĂDLAC ÎN LUMINĂ ADEVĂRATĂ

Nădlac, 9 Aprilie n.

În »Tribuna« din Arad (Nr. 39, 40 și 43); și în »Libertatea« din Orăștie (Nr. 9) am fost atacat fără cruțare, sub pretext că eu aș fi întârziat — și încă nu fără voie — cu predarea hârtiei de recomandare a candidatului național Dr. Ioan Suci, cu ocaziunea ultimei alegeri de deputat în cercul nostru.

Declar că toate cele scrise despre mine în foile amintite, sunt neadevăruri și scornituri tendențioase.

Declar că hârtia, sau cum se zice pe la noi lista de recomandare, de fel n'a fost la mine. Eu n'am fost conștient cu prezentarea ei, și așa nu eu sunt cauza întârzierii.

La mine a fost numai lista acelor 30 alegători, cari au căpătat bilete de intrare la locul de votare.

Biletele acestea le-am primit dela presidentul de alegere în ziua înainte de alegere, seara la 5 ore.

E adevărat, că atunci când am mers după acestea, părintele Marcoviciu a propus să mi-se dea și lista de recomandare, pentru a o preda eu presidentului pe lângă revers, însă de fapt nu mi-s'a predat, din motivul, că fiind foarte mulți subscriși pe ea, era temere, că contrarii știind, cine sunt, se vor nisul a'i atrage spre ei peste noapte.

Cum-că lista de recomandare, înainte de alegere la cine a fost, nu s'a predat. La mine n'a fost.

tatăl său: juvaieie incestimabile, stufe de un preț extravagant, trăsuri de aur și de argint, cari păreau destinate se transporte eroii din basmele cu zine. Dar' sosi o zi, când prezentele regelui nu mai mulțumiră dorințele Mahranei. Ea rămase perdută în gânduri, indiferentă, melancolică: bogățiile îngrămădite nu-i mai făceau bucurie. Suspine adânci li sfâșieau inima, pe fruntea ei curată ca neaua se lăsară nori și pe margina ochilor ei mândri era o rouă de lacrimi.

Neliniștit în gingășia sa, regele, cu un aer afectuos întrebă pe princesă despre cauza chinului său; dar' nu obținea nici un răspuns precis: »Nu e nimic atât dragă, nu e nimic«, repeta Mahranea.

»Nu e nimic!...« Și inima tinerei fete era torturată de cea mai mare neliniște sufletească!

Printre oficerii gardei monarchului, era unul ce se trăgea dintr-o familie de rënd și puțin avută, dar' a cărui frumusețe energică și băbătescă egala grația princesei. Ashrabad — așa se numea — era așa de brun pe cât de blondă era princesă, avea același caracter, gingaș și romantic, era numai cinci primăveri mai în vârstă decât Mahranea.

Tinerii să iubeau nebunește, până a-și uita că inimile lor anevoie s'ar putea uni. Impedecați prin riguroasa etichetă ce domnea la curtea de a se întreținea liber, să înțeleasă că în fiecare revărsat al zilei să se întâlnească într-o anumită boscheă tufoasă dela intrarea parchului regal.

Înșelând paza însoțitoarelor sale, princesă Mahranea, pe furiș părăsea în revărsatul zilei palatul tatălui său și alerga la locul de întâlnire unde o aștepta deja arcașul Ashrabad, tremurând de impaciță, beat de bucurie și de mândrie. Și la umbra scutițoare a bananilor și a palmilor aveau loc dulcile întrețineri unde tinerii mână în mână își deschideau inimile pline de foc și iubire. Mahranea tremura la ideea catastrofei care nu putea lipsi dacă un servitor prea fidel ar descoperi într-o zi culpabila intrigă și l'ar denunța pe Ashrabad răsbunătorului monarch.

Erau aproape șase luni de când durau aceste stranii și dulci întâlniri amoroase, erau aproape șase luni de când tinerii princesă trăgea alternativ și fără ca să se prindă că erau într-o neapărată și de istoric și de dramă. Zădărnici în a-și înălța cu ochi atât de roșii de plâns încât tatăl său nu se putu mai mult îndoi, că

Mahranea îi tănuia un secret important. Se jură că de astă-dată va trebui să afle cauza adevărată a chinului ei misterios. Și luă numai decât toate măsurile.

Mahranea între aceste, fără să bănuiască supravegherea a cărei obiect era, să retrase în apartamentele sale și se puse pe plânsete. Căci bănuiala crudă o muncea. Înzădar căuta s'o alunge dela sine, ea îi revenea mai dureroasă, mai zdrobitoare. Mahranea îi bănuia pe Ashrabad că este înamorat de o altă femeie! Și aceasta îi umplea inima de o mortală neliniște sufletească. Fără încetare să ivea înaintea ochilor sei scena care făcu să se nască în sufletul ei oribila temere.

Cum trecea fără nici o escortă marele vestibul al palatului, ea surprinse pe Ashrabad întreținându-se vesel cu prima sa însoțitoare numită Seeta. După princesă Mahranea, Seeta trecea cea mai frumoasă femeie tineră dela curte.

Trăsăturile sale grațioase și fine, talia sa svelată aerul său modest și rezervat făcuseră deja oare-cari cuceriri. Dar' Seeta desigur gise până în aceea zi pe toți pretenșii. Expresiunea ei măreață, îndoitura desprețuitoare a gurei sale erau proverbiale. Și eată că Mahranea numai adineori surprinse

pe Seeta vorbind pretinește cu Ashrabad. Și acum în singurătatea budoarului său, ea dete curs liber lacrimilor sale. Mii de reamintiri destăinuitoare o năpădea de odată. Își reamintea anumite cuvinte ale Seetei, anumite întrebări de ale lui Ashrabad, cari nu mai puteau lăsa nici o îndoială.

Ashrabad și Seeta se iubeau, poate că de multă vreme, poate că de când erau. Și acum gândindu-se că n'avea nici o bănuială și că Ashrabad de șase luni își băte nepe-depsit joc de ea.

În fiecare zi ea plângea și chiar în aceea noapte lacrimile încă nu i-se uscară. Tremurând de impaciță și de emoțiune Mahranea aștepta crepatul zilei. Alerga-va Ashrabad ca de obicei la locul de întâlnire? Succede-i-va să se justifice?

Mahranea atât de mult iubea pe frumosul oficer încât ea spera încă, contra ori cărei speranțe, ca Ashrabad să isbutească a-i dărîma solidul edificiu al bănuelilor sale.

(Va urma.)

In ziua alegerii însă a fost la candidatul Dr. Ioan Suci. Dela el a primito comisiunea exmisă pentru a o preda. Ceea-ce de altcum a recunoscut și Dr. Suci.

Venind știrea despre respingerea candidaturii Drului Suci, alegătorii Români s'au turburat. Asta încă e adevărat.

Venind atunci la mine fruntașul neguțător român Ștefan Luțai m'a întrebat, dacă la mine a fost hârtia de recomandare? Ear' eu i-am răspuns, că la mine n'a fost! Atunci luându-mă de mână ne-am apropiat ambii de Dr. Suci, care se afla înaintea școlii, între mai mulți alegători și sosind la el Luțai l'a întrebat, dacă la el a fost hârtia de recomandare? La răspunsul lui Dr. Suci că da: la el a fost, Luțai necăjit i-a spus următoarele dlui Dr. Suci »Așa? Dle Suci! Vezi dta mulțimea aceasta de alegători? Pe toți i-ai păcălit! Dta ești avocat? Dumneata ești candidat? Nici aceea nu ști când trebuie prezentată recomandarea? Fie-ți rușine! p fui!!!«

Dr. Suci sta ca încremenit și nici un cuvânt n'a răspuns. Lucrul acesta se poate adevăra.

Nu e adevărat nici aceea ce a scris »Tribuna« și »Libertatea«, că eu am dormit în dimineața alegerii, numai ca să mă întârziu cu prezentarea recomandării și că numai la 8 ore m'a putut scula din pat Dr. Suci și Dr. Ghebeleş.

Afară de soția și servitoarea mea și oaspele Siprák László postmagisterul din Zichyfalva, care în ziua alegerii cu trenul de 6 ore dimineața a sosit la mine, pot dovedi încă și cu învățătorul George Petroviciu care de odată cu Siprák a venit la mine după biletele de votare, că de loc m'am și sculat și încă nici nu eram îmbrăcat de tot când Dr. Suci și Dr. Ghebeleş cu acea au venit la mine, că de loc vor fi 7 ore și la 7 ore se va face cordonul, așa dar' e lipsă de biletele de intrare.

Atunci li-am zis, că ar fi mai bine să se îngrijească la timp de predarea listei de recomandare, la ce Dr. Suci a răspuns, că până la 9¹/₂ ore este timp. Am mers apoi cu ei în sala bisericească din vecinătate, unde erau mulți alegători adunați și am predat biletele de intrare Drului Suci.

Cam la 8 ore erau când am fost la școală și am spus dlui Dr. Suci, că ar fi bine să se trimită recomandarea presidentului. Mai bine mai de timpuriu, de cât prea târziu. Dr. Suci de nou a răspuns, că până la 9 ore este timp și că presidentul și după 9 ore trebuie să mai aștepte 1/2 de oră. Când s'au vorbit acestea, 5 martori au fost de față. Eu de aci înainte n'am mai avut grije de recomandare.

Din toate acestea dar' e constatat că lista de recomandare a fost la Dr. Suci și că Dr. Suci și Dr. Ghebeleş au fost de convingerea, că recomandarea se poate preda până la 9¹/₂ ore. Aceasta a fost cauza întârzierii. Văzând Dr. Suci și Dr. Ghebeleş turburarea alegătorilor români, n'au avut curajul să spună adevărul, și se recunoască sminta proprie, căci: »errare humanum est«; ci au lăsat faima prin-

tre alegători, că eu sunt cauza la toate.

Venind apoi Rusu Șirianu, Bocu, Birăuțiu și Novacoviciu cu alegătorii din comunele Șeitin și Cenad și aflând despre cele întâmplate, și fiind rău informați, au apucat cu toți a mă acusa și blama înaintea alegătorilor și mai târziu în foile lor.

Las să judece publicul cetitor ne-preocupat că deamă a fost procedura aceasta de niște bărbați conducători?

Mai departe cele scrise de »Tribuna« și »Libertatea«, că eu ași fi fugit peste grădini, ca să pot vota pentru guvernamentalul Haasz, și că m'ași fi ascuns, sau că am și fugit din comună dinaintea furiei poporului, încă sunt scornituri neadeverate și răutăcioase.

Eu dela sala bisericească am mers cu amintitul Ștefan Luțai la locul de alegere, și acolo am stat sub toată decurgerea alegerii, conversând cu cunoscuții din loc și din provincie. Ear' de votat n'am votat pentru nimenea, nici la întâia, nici la a doua alegere.

In fine insulta »Tribunei« din Nrul 43, încât se referă la persoana mea, o resping cu tot disprețul.

Ioan Rusu,
notariu în pens.

N. R. Am reprodus corespondența dlui notar pensionat Ioan Rusu »voci din public« din »T. R.« pentru-că chiar și noi condamnaserăm procedura, ce i-se atribuisse pe lângă candidarea dlui Dr. Suci. Acum însă cu plăcere luăm notă, că cele scrise în »Tribuna« din Arad și »Libertatea« din Orăștie sunt învinuirii neintemeiate. — A ieșit cuiul din sac, cum s'ar zice. Adecă: atâta advocați, preoți și ziaristi, cari se fac dascălii poporului în ale alegerilor, s'nt dați de gol. — Să umblii săptămâni de-a rindul la capacitări în un cerc, unde simțul național era aproape adormit și când colo, se faci așa o smintă, apoi cu dreptul vor zice alegătorii neorientați: că Domnii nostri ne-au tras pe sfoară, că teacă, că pungă.

A arunca apoi vina pe un altul, numai așa din chiar senin, este lucru uricios și din cale afară păcătos. — Dl Ioan Rusu a făcut bine, că n'a lăsat aceasta taptă pe sine, arătând cu degetul și încă în mod rezolut pe cel-ce a comis eroarea cu voia s'au din nepricepere.

Inzedar sunt gregarii oameni la loc, dacă conducătorii nu-și pricep chemarea! Așa se vede, că și la Nădlac — între multele moașe, a rămas copilul cu buricul netăiat, sau prea mulții bucătari au prea sărat ciorba.

Răsboiul ruso-japonez.

*Catastrofa dela Port-Arthur.
Moartea lui Vereșaghin.*

S'a constatat mai presus de orice-ndoială, că cu ocaziunea atacului japonez al 7-lea asupra flotei dela Port-Arthur, nu numai vasul de războiu »Petropavlovsk« a fost nimicit cu tot echipagiul și cu admiralul Makarow, ci Rușii au suferit și alte pierderi însemnate. Anume distrugătorul rus de torpile »Strassny« a fost total nimicit de flota japoneză, ear' cuirasatul rus »Pobjeda« a suferit avarii însemnate. De pe »Strassny« numai 5 oameni au scăpat. Japonezii n'au avut pierderi.

Cu ocaziunea scufundării lui »Petropavlovsk« și-a pierdut viața și marele pictor rus Vasile Vereșaghin.

La Petersburg domnește jale și deprimare adâncă din cauza catastrofei din 13 Aprilie n.

In locul admiralului viteaz Makarow a fost numit comandant al flotei dela Port-Arthur viceadmiralul Skrydlov, comandantul flotei de pe Marea-neagră.

NOUTĂȚI

In Deva se sfădesc pentru candidații la postul de vice-comite. Oare clubul român ce face? Urgitarea constituirii n'au avut nici un efect asupra celor solicitați. Ear' ne vom trezi a șaptea zi după — datină!

Sanatoriu în Geoagiul-de-jos. După-cum se vestește clădirea sanatorului pentru cei oficioși s'a început. Lucrările se fac cu mare grabă pentru că în anul viitor se va preda destinațiunii. — O instituțiune bine-facătoare voiește statul să introducă în aceste părți pentru cei-ce sufer de tuberculosă.

Fidanțare. D-șoara Ecaterina Rákósy din Piski și Dl Ioan Sintimbrean iun., inv. gr.-or. din Deva fidanțați. Felicitările noastre!

Ceartă de patriotism între un Sas și un Jidan. Sa întâmplat la 18 c. că în cafeueaua E. din O. un Jidan, pretins profesor; care a venit aici pentru recreație din capitala țării și își caută sănătatea prin birturi, a început la ceartă cu cetățeanul Sas zicând: că el este maghiar, că patria aceasta e a lui, că Sașii nu au patrie, toate aceste le striga în gura mare și în auzul publicului mestecat: unguri, jidani și un român, numai tusa, ce se vedea pe veșteda-i și palida față îl mai aducea ici colea la tăcere, numai microbii ofticei îl ținea oare-cum în rezervă, ca să nu sară asupra moșteanului Sas. — Fiul lui Hermanius însă i-a dat bune bobârname perciunatului zicându-i: eu nu cunosc țară jidovească, voi toți sunteți și vă țineți de neamul în a căruia țară locuiți, sunteți Jidani, Maghiari, Germani, Francezi, Italiani ș. a. ași dori a ști de când și pe unde ai învasiona în țara noastră, de când ți-ai tuns perciunii, din care parte a lumii ai fost alungat la noi, când și în ce chip ai sărit oare când-va la apărarea țării noastre!

Era o privește nostimă a asculta pe umflatul în foi de Jidan cât era de obraznic, deși de abea 2—3 săptămâni respiră aerul curat al acestui oraș.

Pretinsul profesor are mâncărime de ceartă, ceea-ce este efluxul sănătății bătuite. Nu de mult au avut bucluc cu un seamăn al său, ajungând și înaintea judecătoriei. — Am ajuns departe, că parveniți, știe Dzeu de unde, să ne învețe patriotism la noi acasă. Așa se vede, că își va da de omul convenit, numai să nu încete nealui cu dascălurile!!

Glumă de April. La prima Aprilie e obiceiul general, ca oamenii să se păcălească unul pe altul. Tare prost a fost păcălit un neguțător din Bichiș-Ciaba. Cine-va i-a trimis o telegramă, că losul lui a câștigat 400.000 cor. Negustorul a plecat imediat la Budapesta să ia banii în primire. Mare-i fu surprinderea, când a aflat, că nici vorba de câștig. Până a fost el dus, soția sa de bucurie a împărțit la șeraci toți banii, câți îi avea, ear' când a aflat adevărul, a rămas înmărmurită de neșaz. Negustorul s'a bolnăvit de supărare. »Drap.«

Ungur care nu știe ungurește. In fața tribunalului reg. din Sibiu a stat zilele trecute un anume Vida Károly, care s'a declarat a fi Maghiar de legea reformată, dar' nu știa nici un cuvânt ungurește. Un asemenea cas s'a întâmplat și în anul trecut, când o fată de naționalitate maghiară asemenea nu s'a putut înțelege cu tribunalul din Sibiu decât în limba română. »T. R.«

Cruzime nemai pomenită. Casa-pul (măcelarul) Bodrogi din Arad și-a răsunat cu cea mai mare cruzime asupra copistului Crișan, care i-a sedus soția. Casa-pul s'a prefăcut că merge de acasă. Peste puțin timp s'a reintors și a aflat pe Crișan în casa sa. Puse mâna pe bietul om, îi legă mâinile și picioarele, îl spânzură în măcelărie cu capul în jos, apoi începu să-i tragă pelea până la genunchi. Soția lui fugi pe fereastră, aduse câțiva oameni, dar' era prea târziu. Nefericitul Crișan murise în cele mai grozave chinuri. »Drap.«

ADVOCATUL POPORULUI.

Cel care cu șoc plătește altuia beutură ca să-l îmbete, fie acesta în cârcimă, popărie sau ori-unde, precum și acel cârcimar, care mai dă omului beat beutură, se pedepsește cu 50 fl. Pedepsa se urcă și până 100 fl., dacă aceasta se face cu vre-un minorean. Dacă se repetază lucrul de aceeași persoană, care a fost odată pedepsită, i-se va aplica închisoare dela 3 luni până la un an. (Art. de lege XL. §. 85 din 1879).

Cine chinue publice, dobitoacele sau le tratează brusc, precum și cel-ce atacă ordinațiunea adusă contra chinuirii dobitoacelor, se pedepsește cu închisoare până la 8 zile și 100 fl. pedeapsă în bani. (Art. de lege XL. §. 86 din 1879).

Acel ospătar, hotelier sau cârcimar, care pune la dispoziție oamenilor câte o odaie pentru jocul de cărți, prin care adeseori se perd averi întregi, se pedepsește cu 2 luni închisoare și 300 fl. (Art. de lege XL. §. 87 din 1879).

Cel cărui îi e încredințată susținerea în stare bună a vre-unui pod sau punte, orașenesc sau comitatens și nu se îngrijește de aceasta, ci le lasă de se strică, așa că se poate periclita vre-un trecător, se pedepsește cu pedeapsă în bani până la 200 fl. (Art. de lege XL. §. 113 din 1879).

PENTRU FEMEII.

Dulceață de miez de portocale. Se scoate miezul dela 6 portocale, adecă se juipoaie toată pielea, astfel, încât să nu rămână decât carnea curată, ne mai având forma de felii, ci numai semințele sau beșicuțele cele galbene din care se compune portocala. După-ce se ferbe bine un kilo de zahăr cu 1/2 cupă apă cu 1/2 lămâie, se aruncă acel miez în zahăr și ear' se ferbe.

Sos italian. Se ia o bucată de unt mare cât o nucă și se pune în cratiță, o ceapă și puțin pătrâjel; se rumenesc toate, apoi li-se pune un păhar de vin alb, sare și piper. Se lasă să fiarbă pe un foc lin timp de 45 minute, se trece prin sită și i-se adaugă două linguri de unt-de-lemn.

Sparanghel. Se curăță sparanghelul de solzii lui, se spală iute în apă rece, apoi se leagă mai multe la un loc și se lasă să fiarbă în apă cu sare ca la treizeci minute. Când i-se poate strivi lesne mugurul, atunci e fert și se scoate binișor, ca să nu i-se rupă mugurii, se pune pe o farfurie și se toarnă sos de unt peste el. In acest sos se poate rumenit pătrânel.

Sparanghelul se poate umplea cu zamă de carne, se drege cu smântână, sau se gătește cu piper și cu zamă de lămâie.

Când se face cu carne, se gătește ca mâncarea de mazere verde cu sos de unt.

Mâncare de prune uscate. Această mâncare se face cu carne de vacă sau cu carne de hoare. Dacă se face cu carne de vacă, se alege partea dela piept sau coaste grase și se taie bucățelele și se rumenesc într'o tigăie cu unt; și scot apoi bucățelele, se pun la foc într'o cratiță împreună cu prunele bine spalate și puțin prăjite, se prăjesc cu puțină ceapă și se umple cu zamă de carne lăsându-se să fiarbă bine până va scădea și când va fi aproape de a fi gata, se rumenește zahăr cât voește cineva de dulce, se toarnă peste ele și se mai lasă să dea câteva clocote, apoi se servește la masă.

POSTA REDACȚIEI

Amicului și patriotului A. B. în B. România. Primește rezultatul nostru pentru căldurosul cuvânt cu care ne întâmpinați de pe pământul liber al României.

Dlui Ioan Rusu, notar pensionat în Nădlac. După-cum vedeți și fără solicitare osebită am publicat rectificarea Dvoastră vrednică, cu care erați dator cunoscuților și foștilor colegi iuriști de pe aici. Cu deosebi fratele I. S. se va bucura de vechiul său prietin. Cele cerute se vor trimite întocmai.

„THE STANDARD“

fondată în anul 1825.

Efectuește

Asigurări de viață pe lângă condițiuni foarte favorabile.

Incasso anual Coroane: 32.000.000— Dividende solvite Cor.: 170.000.000—
Avere proprie: 260.000.000— Despăgubiri de viață: 520.000.000—

Agentura generală pentru Transilvania: Cluj, Strada Ferencz József Nr. 17.

Filială pentru Ungaria:

Budapesta, Strada Kossuth-Lajos Nr. 4 în palatul Standard (Casa proprie).

18-50 Centrala generală: Edimburg (Anglia).

„Minerva“ inst. tipogr., societate pe acții

in Orăștie Szászváros.

Opuri
Bilete de log.
Broșuri
Circulare
Bil. de vizită
Invitări
Bilanțuri
Acții
Cap. de epist.
Placate
Ord. de dans
Adrese
Compturi
Note
Preț Curent.
Anunțuri
Registre
Imprimare
Couverte
Bilete de cun.
Etc. etc. etc.

Există deja de 15 ani și este pro-
văzută cu tot felul de material
necesar, ca ori-care altă tipografie.

Institutul Tipografie

„Minerva“

pe lângă că efectuește ori-ce co-
mande repede și cu prețuri mode-
rate, se îngrijește totodată ca toate
acelea să fie estetic lucrate și
fără erori.

Până de present se bucură de sprigi-
nului celor mai îndepărtate orașe. Dovadă
aceasta despre promptitudinea și
acuratețea cu care efectuește ori-ce
lucrare.

Ca prima tipografie românească în
acest mare comitat, se roagă de bine-
voitorul sprigin al celorlalte institute
rom., precum și al privaților.

„DACIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORĂȘTIE.

P. I.

Avem onoare a vă recomanda apa noastră minerală apre-
țiată și calificată de cel mai chemat organ al țerii noastre.

ANALISA CHEMICĂ

A APEI ACRE „ISVORUL-DACIA“ DIN ȘOIMUȘUL-MURÊȘULUI, LÂNGĂ DEVA.

	in 1000 grame apă
Calcium hydrocarbonat	1.0542
Magnesium hydrocarbonat	0.3497
Calcium sulfat	0.2316
Natrium hydrocarbonat	0.1705
Ferum hydrocarbonat	0.0390
Kalium chlorid	0.0520
Mangan hydrocarbonat	0.0154
Kalium hydrocarbonat	0.0094
Lithium hydrocarbonat	0.0019
Silicium dioxid	0.0096
Suma substanțelor solide	1.9333 grame apă
Acid carbonic liber	2.3953
Volumul acidului carbonic liber	1214.6 c. c.

Precum dovedește analiza, „Isvorul-Dacia“ din Șoimușul-Murêșan (apă acră de Pauliș) e a se număra în grupa acelor ape acre pământoase, cari conțin fer. După caracterul seu chemic, format din cantitatea și proporția părților sale constitu-
tive, isvorul acesta face parte din *grupa apelor mai renumite*. Are un prea plă-
cut gust și fiindcă conține deosebit mult acid carbonic — în privința căruia „Is-
vorul-Dacia“ ocupă un loc între apele acre mai de frunte — prin limpezimea sa e o
excellentă apă de beut. Pentru locuitorii părților lipsite de darul unei ape sănătoase: apa
„Isvorului-Dacia“ e de neprețuit. Din compoziția potrivită a apei se poate deduce,
că și pentru praxa medicală „Isvorul-Dacia“ va fi un factor important.

Conform actului alăturat, apa trimisă spre analizare s'a scos și sigilat în fața
antistiei comunale.

Budapesta, la 3 Martie 1903.

Dr. Hankó Vilmos m. p.,

(L. S.)

profesor de chimie la școala reală superioară de stat a cercului
II-lea din B.-Pesta, membru al academiei maghiare de științe.

Institutul nostru a îngrijit, ca aceasta apă distinsă și răcoritoare, care beută
curată, cu vin ori sirup este tot asemenea de excelentă să fie pusă la dispoziția
onoratului public și anume cu un preț foarte puțin:

a) 1 ladă cu 25 sticle de 1 ltr. franco gara Deva Cor.	6.25
b) 1 „ „ 50 „ „ 1 „ „ „ „ „ „	14.50
c) 1 ladă cu 25 sticle de 1/2 ltr. franco gara Deva Cor.	5.50
d) 1 „ „ 50 „ „ 1/2 „ „ „ „ „ „	13.—

la retrimiteră ambalagiului (ladă, sticlă și tioc franco gara Deva) se restituie

ad: a) . . . . . Cor. 4.50	ad: c) . . . . . Cor. 4.—
b) . . . . . „ 11.—	d) . . . . . „ 10.—

Comandele, plățile și reclamele se fac la adresa jos scrisă.

Ca întreprindere folositoare, apelăm la binevoitorul D-voastră sprigi-
n, rugându-vă a ne onora cu comande cât de multe.

Deva, Martie 1904.

„Dacia“

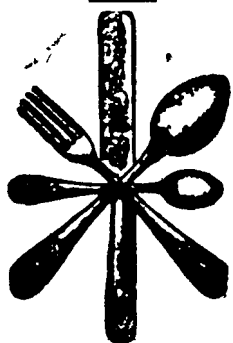
întreprindere de apă minerală în Deva.

Insertiunile și reclamele sunt sufletul comerțului!

Insertiuni și reclame cu prețuri moderate
se primesc la administrația foii „Activitatea“.

Cumpărare ocazională!

32 bucăți numai 6 fl.

În urma prea marelui deposit al unei
fabrici de obiecte de metal, sunt încre-
dincțat să vînd marfa acesteia în prețul cu
care se face. Spedez dară, până când de-
positul susț, contra ramburs:

6 bucăți linguri de supă din cel mai
fin argint de gloria, 6 furcuțe (furcuța
într'o bucată) din cel mai fin argint de
gloria, 6 cuțite din cel mai fin argint de
gloria, 12 lingurițe de cafea din cel mai
fin argint de gloria; 1 sită de străcurat

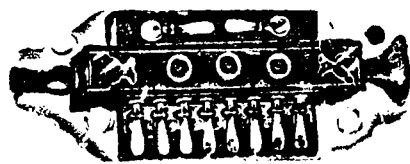
laptele și 1 sită de străcurat supă. — 32 bucăți cari
costă numai 6 fl., toate noue și bune și frumos poleite.
Acestea mai de mult au costat 25 fl.

Argintul de gloria este un metal cu totul alb, care se
înlocuiește cu cel mai scump argint, și ca unul fiecare să fie
convins despre adevăr, mă oblig a remite banii numai de
cât dacă marfa nu ar conveni. — Garnitura e cel mai potri-
vit dar de cununie, și nu trebuie să lipsească din nici o casă.

Singur expeditor este: Iosif Aufferberg's Centrale
(226) 14-52 Budapesta VI., Strada Proféta nr. 5.

Comandele se trimit spedând banii înainte sau contra ramburs.

Minunat instrument musical!

Pe „Flöthophon“ poate cânta ori cine
melodii, marșuri și dansuri, fără a cu-
noaște notele. Societăților, turiștilor, e
foarte recomandabil de petrecere. To-
nul lui e fermecător.

Acest minunat instrument musical
are 10 clape, 20 tonuri, 2 clape de bas
și pentru 3 cor. se capătă în formă ele-
gantă. 3 bucăți costă 8 cor. „Flöthon“
mai puternic, cu ton fermecător, costă
5 și 6 coroane.

Cu rambursă trimite

Centr. lui Aufferberg József
Budapest, VI., Proféta-u. 5.

Nou! Lampă electrică de busunar

cu mecanism american
indispensabilă pentru ori-ce economie casnică.

Să poate purta și în busunar,
e durabilă, comodă și corăspunzătoare.

La fiecare e de lipsă pentru
luminarea căminilor, treptelor, ambitelor
și localităților laterale.

Pentru oficerii la exerciții, pădurarilor și
vânătorilor pentru serviciu de noapte e
tare acomodată; pentru turiști sunt in-
dispensabile, pentru medicii și moașe cu
ocasiunea vizitelor de noapte. În fabrice,
mori, pivnițe și depozite unde se păstrează materii explosive,
sunt de mare însemnătate, pentru călători ce sosesc noaptea
sunt neprețuite. Pentru economie este o bucurie. Nu sunt în
urma ei picături de lumină pe padiment și covoare. Pe pro-
prietarii și economii îi păzește de atacuri și foc; cu aceasta te
poți suș și noaptea în pod unde se păstrează nutrețul. — E
sigură contra focului. Se poate folosi de mai multe mii de
ori și dacă cu timpul arde stratul, pentru 1 coroană 20 fileri
subministrăm altul nou. Prețul 4 coroane.

Cu reflector și linte măritoare executată foarte fin 5 cor.

Strat de rezervă 1 cor. 20 fl.

(227) Se trimit cu rambursă de 14-52

Stabilimentul Central alui IOSIF AUFFENBERG
BUDAPEST, Strada Proféta 5.